

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
SEKRETARZ STANU

RPW/25589/2015 P
Data:2015-04-23

Warszawa, dnia 2 kwietnia 2015 roku

DWOiP-III-072-7/15/6

(dot. KMP.573.24.2014.DK)

150422-00490

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	73-04-2015
ZAL.	NR.

Pani

Irena Lipowicz

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowna Pani Rzeczniku!

W odpowiedzi na Pani pismo z dnia 30 marca 2015 roku, w którym przedstawiona została prośba o podjęcie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu ustawowe wskazanie podmiotów upoważnionych do przeprowadzania badań: na obecność alkoholu, środków odurzających i psychotropowych w organizmie nieletnich przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich uprzejmie informuje, iż Ministerstwo Sprawiedliwości opracowało założenia projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw.

Celem tej regulacji jest m.in. zapewnienie konstytucyjności rozwiązań w zakresie praw i obowiązków nieletnich umieszczonych w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich. W założeniach tego projektu przewidziano wprowadzenie nowych zapisów uzupełniających obowiązki nieletniego przebywającego w zakładzie lub schronisku o poddaniu się w uzasadnionych przypadkach badaniom na obecność w organizmie alkoholu lub innego środka użytego w celu wprowadzenia się w stan odurzenia. Ponadto w części dot. zasad zapewnienie bezpieczeństwa i porządku w zakładzie poprawczym i schronisku dla nieletnich znajdują miejsce przepisy dotyczące przeprowadzania przez pracownika pedagogicznego lub pracownika medycznego tychże badań.

Zakres ww. założeń oprócz pierwotnie przewidzianych projektem objął również - m.in. na skutek zgłoszonych podczas prowadzonych konsultacji społecznych uwag przez Panią Rzecznik - zagadnienia dotyczące uregulowania w akcie rangi ustawy kwestii monitoringu wizyjnego w miejscach detencji nieletnich, czy przesłanek wykonywania kontroli osobistej nieletnich.

Znaczny obszar jaki reguluje projekt założeń i fakt, że będą one wpływać na pracę instytucji podległych różnym resortom powoduje, iż prace są żmudne i czasochłonne. Aktualnie, po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, konsultacji międzyresortowych i przeprowadzonej w dniu 24 czerwca 2014 roku konferencji uzgodnieniowej, trwa analiza zgłoszonych po niej uwag.

Podjęcie przez Ministerstwo Sprawiedliwości już w 2013 roku prac legislacyjnych we wskazanych przez Panią obszarach stanowi o uznaniu za zasadne uprządkowanie obowiązujących przepisów dotyczących postępowania w sprawach nieletnich w takim zakresie, aby zapewnić ich konstytucyjność.

Natomiast w związku z przedstawionym w piśmie z dnia 30 marca 2015 roku stanowiskiem należy stwierdzić, iż analiza art. 70 b ustawy z dnia 26 października 1982 roku *o postępowaniu w sprawach nieletnich* (j.t. Dz. U. z 2014r., poz. 382) oraz wydanych na jego podstawie przepisów wykonawczych tj. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2013 roku *w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania badań na obecność alkoholu lub innego środka użytego w celu wprowadzenia się w stan odurzenia w organizmie nieletniego* (DZ. U. z 2012r., poz. 468), jednoznacznie wskazuje, iż mają one jedynie zastosowanie do czynności kuratora sądowego wykonywanych w związku z orzecznym przez sąd środkiem wychowawczym w postaci nadzoru kuratora nad nieletnim. Mając na uwadze charakter tych przepisów nie można podzielić przedstawionego w piśmie Pani Rzecznik argumentu, jakoby z ich treści wynikało, że ustawodawca wyraźnie pominął inne osoby sprawujące – zgodnie z postanowieniem sądu – nadzór nad nieletnimi, w tym personel placówki. Dodatkowo można zauważyć, iż nadzór kuratora sądowego to odrębny rodzaj środka wychowawczego określony w art. 6 pkt 5 upn, natomiast umieszczenie w zakładzie poprawczym następuje na podstawie innego przepisu – art. 6 pkt. 10 upn. Oznacza to, że w stosunku do nieletnich, co do których orzeciono najsurowszy środek przewidziany w upn - środek poprawczy, kurator nie posiada umocowania do wykonywania czynności określonych w przywołanym powyżej rozporządzeniu.

Odnosząc się natomiast do szczegółowych rozwiązań funkcjonujących obecnie w obrocie prawnym w zakresie przeprowadzania badań alkometem, czy też testami na zawartość środków odurzających i psychotropowych w organizmie nieletnich oraz osób uprawnionych do ich wykonania należy stwierdzić, iż na gruncie ustawowym brak jest obecnie regulacji, które wprost upoważniałyby pracowników zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich do ich przeprowadzania. Uprawnienia te są w sposób pośredni

wywodzone z przepisów regulujących realizację zadań powierzonych zakładom poprawczym i schroniskom (m.in. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich – j.t. Dz. U. z 2014r. poz. 1054, rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 maja 2007r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu postępowania leczniczego, rehabilitacyjnego i reintegracyjnego w stosunku do osób uzależnionych umieszczonych w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich - Dz. U. z 2007r., Nr 93, poz. 627).

W świetle powyższego należy uznać, iż konstrukcja taka może budzić uzasadnione wątpliwości w zakresie konstytucyjnych praw i wolności szczególnie wobec innych regulacji dotyczących tej problematyki (np. Kodeks karny wykonawczy). Jednakże, co również zauważa Pani w przedmiotowym piśmie, w ramach prowadzonej działalności resocjalizacyjnej zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich nie można podważyć zasadności wykonywania testów w razie podejrzeń, że osoby umieszczone w tych placówkach wprowadziły się w stan upojenia alkoholowego czy odurzyły się innymi substancjami. Oczywiście dla zapewnienia konstytucyjności tego rozwiązania zasadnym jest zamieszczenie w akcie rangi ustawy zapisów, które w sposób wyraźny wskażą osoby uprawniony do ich wykonywania. W celu zapewnienia tego, Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło stosowne prace legislacyjne.

SEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Jerzy Kozdroń

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
SEKRETARZ STANU

DWOiP.III.072.7/15

MNP: 150422 - 00790

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	23-04-2015
ZAL.	NR.

Pani
Irena Lipowicz
Rzecznik Praw Obywatelskich

Al Solidarności 77
00-090 Warszawa